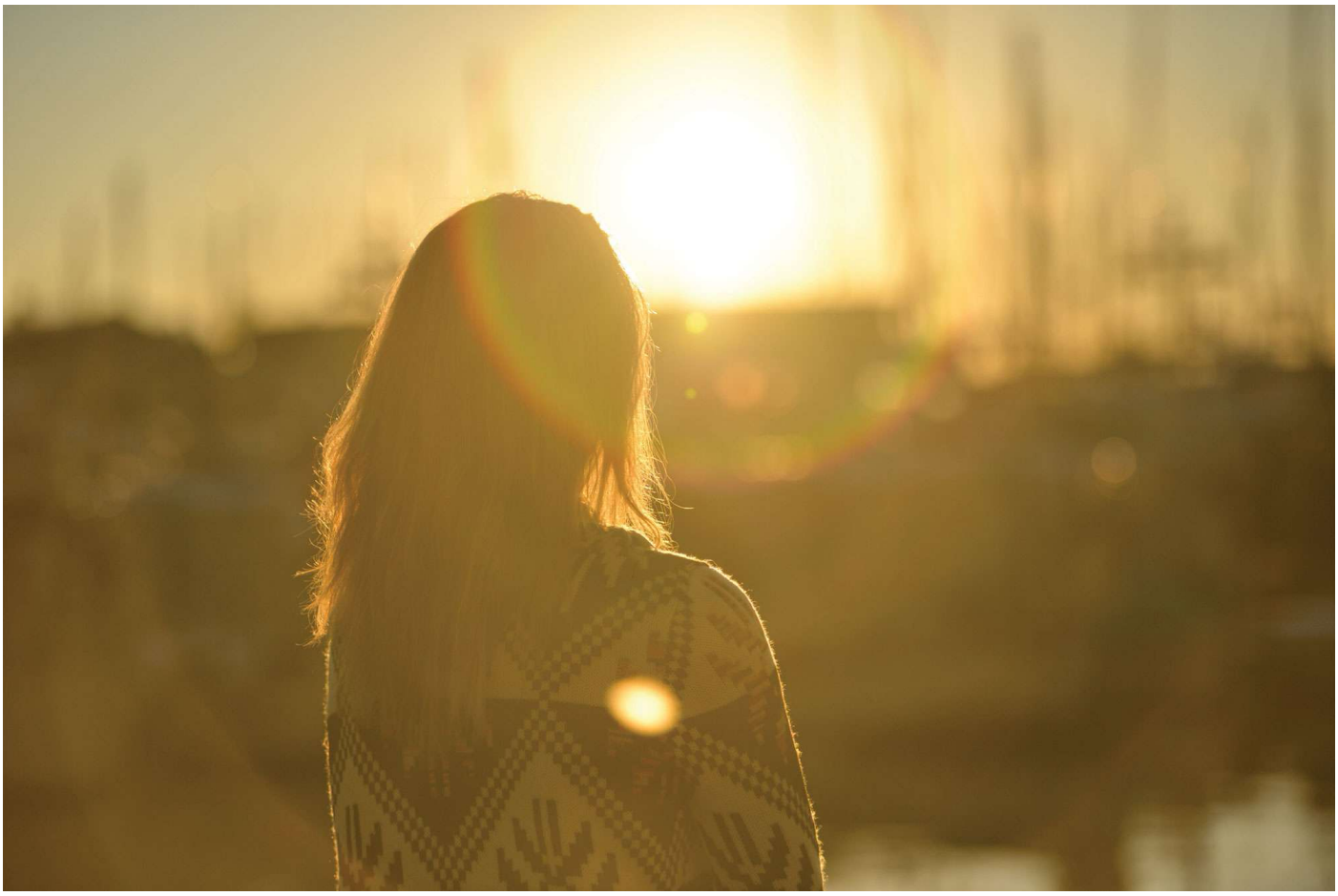

‘Jullie zijn allen kinderen van het licht en van de dag’

1 Tessalonicenzen 5,5

Dienst van de heilige Schrift en de Tafel op de 1e zondag van de Voleinding in de Lutherse Kerk op het Spui Amsterdam, 8 november 2026

Protestantse Kerk

Evangelisch-Lutherse Gemeente Amsterdam

Welkom in de Lutherse Kerk op het Spui. Hopelijk helpt dit boekje u om de viering te kunnen volgen. Wij nodigen u uit om met ons mee te zingen, te luisteren, te bidden en Christus te ontvangen in de tekenen van brood en wijn.

Voor in de kerk bij de icoon zijn er kaarsen beschikbaar. Als u dat wilt, kunt u hier **een lichtje aansteken voor een dierbare**, voor licht in een moeilijke situatie, voor iemand die u wilt opdragen aan God...

Welcome in the Lutheran Church at Spui-square. Our community has been coming together in this church to meet God and each other for almost 400 years. Hopefully this booklet will help you to follow the order of the service. We invite you to join us in our worship, listening, praying and to receive Christ himself in the elements of bread and wine.

Near the Icon of the Holy Trinity (in the shape of three angels) **you can light a candle for a loved one**, as a prayer for light in a difficult situation, or to dedicate someone to God...

over de viering

In het begin scheidde God het licht van de duisternis, de dag van de nacht. Opvallend is dat het duister en de nacht, als momenten van desoriëntatie, kwetsbaarheid en slaperigheid, niet worden verwijderd. Ze hebben voor God blijkbaar hun eigen plaats.
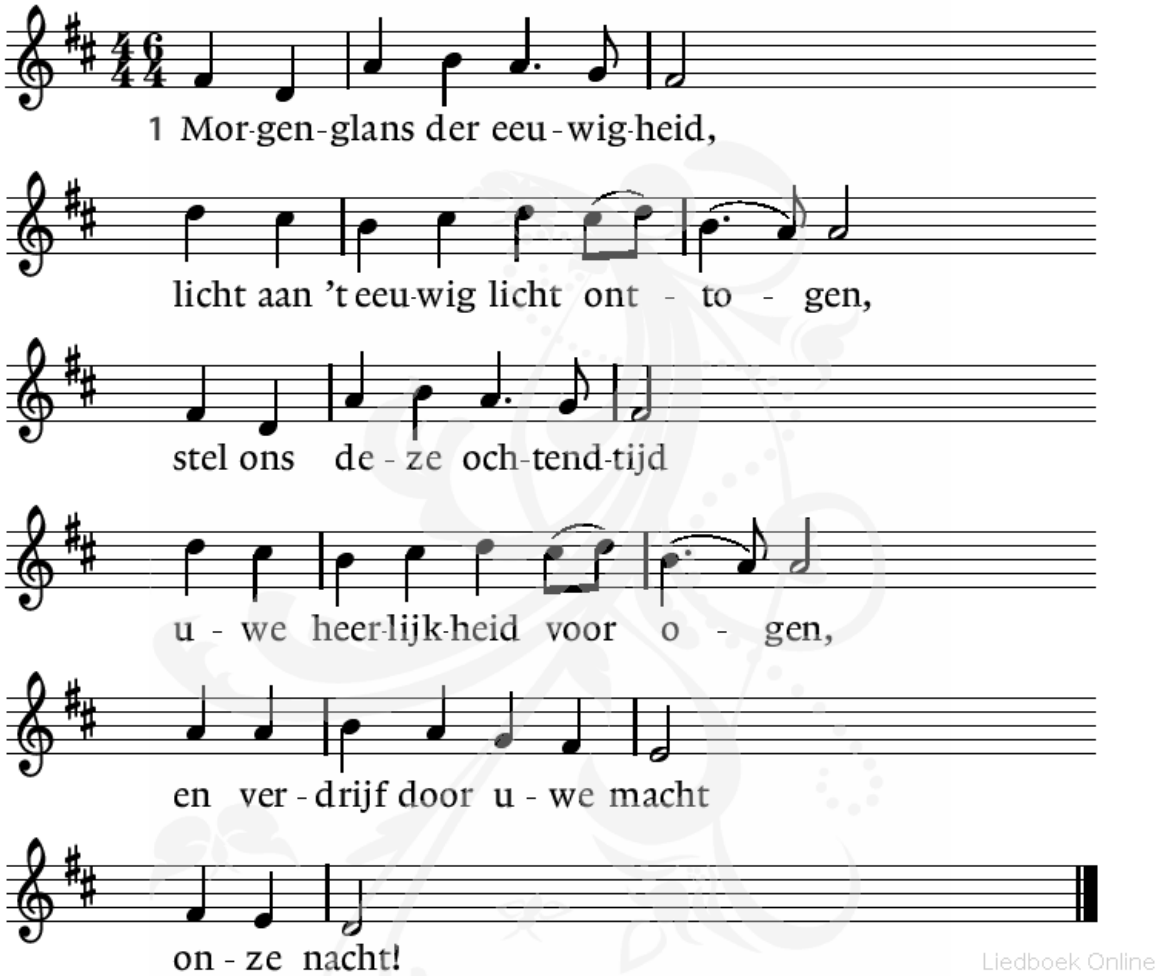
Toch roept de apostel Paulus ons vandaag op om te leven als kinderen van het licht en van de dag. Maar hoe doen we dat dan?

over de muziek

Vanochtend zingt de cantorij de Missa de Sancta Maria Magdalena van Healey Willan (1880-1968). Een mis bestaat uit vijf zogenaamde vaste gezangen van de eredienst, vijf gezangen waarvan de tekst onveranderlijk is: Kyrie (Heer ontferm U), Gloria (Eer aan God in den hoge), Credo (Geloofsbelijdenis), Sanctus (Heilig) en Agnus Dei (Lam Gods). Healey Willan werd geboren in Londen, maar emigreerde in 1913 naar Canada. Hij was meer dan veertig jaar als kerkmusicus verbonden aan de Anglicaanse Church of St. Mary Magdalene in Toronto. Willan componeerde opera's, symfonieën en kamermuziek, maar is vooral bekend vanwege zijn kerkmuziek.

Intredemuziek
Louis-Antoine Dornel: Suite

Lied 213: 1-5 *(gemeente gaat staan)*

2. Laat als milde morgendauw
uw genade tot ons komen
en de dorstige landouw
van ons leven overstromen,
ja, verkwik ons door uw troost
onverpoosd.

3. Laat uw heil'ge liefdegloed
onze koude werken doden
en versterk in ons de moed
om, de eeuw'ge nacht ontvloden,
voordat wij tenondergaan,
op te staan.

4. Breekt de jongste morgen aan,
geef, o Opgang uit den hoge,
dat wij met U opgestaan
alle leed vergeten mogen,
doe ons opgaan tot uw feest
onbevreesd.

5. Overstroom ons met uw licht,
klare Zon van trouw en goedheid.
Treed niet met ons in 't gericht,
maar verblijd ons met de zoetheid
van des hemels zaligheid
voor altijd.

tekst Christian Knorr von Rosenroth – 'Morgenglanz der Ewigkeit'
vertaling C.B. Burger; *melodie* Mühlhausen 1662 / Halle 1704

VOORBEREIDING

Gelofte (*gemeente blijft staan*)

Voorganger: In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Gemeente: AMEN.

Bemoediging

V : Onze hulp is de naam van de HEER

G : DIE HEMEL EN AARDE GEMAAKT HEEFT. *Ps. 124,8*

V : Hij die trouw is tot in eeuwigheid *Ps. 146,6*

G : EN HET WERK VAN ZIJN HANDEN NIET LOSLAAT. *Ps. 138,8*

Schuldbelijdenis en genadeverkondiging

V : Heer, vergeef ons al wat wij misdeden,

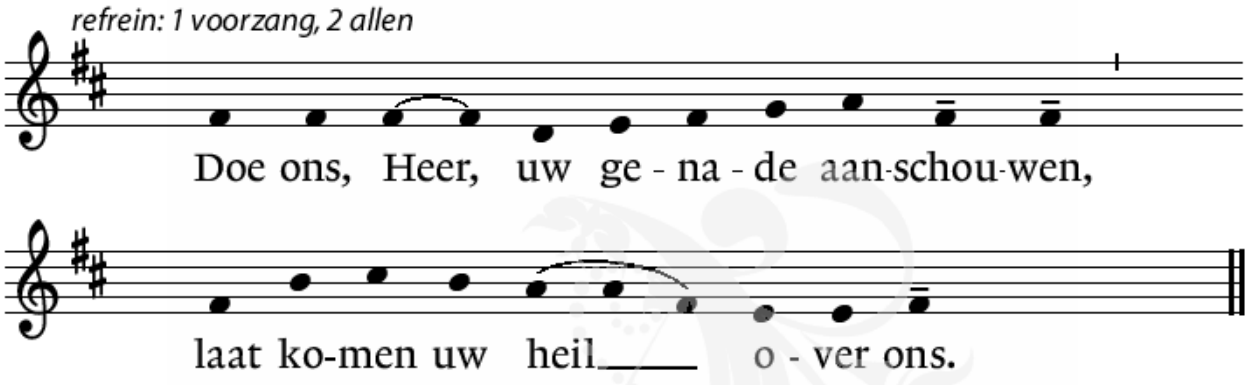
G : EN LAAT ONS WEER IN VREDE LEVEN.

V : De Heer ziet en vergeeft al ons tekortschieten,
onze zonden, en wij worden als Gods kinderen
op de weg gezet van nieuw leven. ✞

G : AMEN. *(gemeente gaat zitten)*

Welkom en inleiding op de viering

Psalm 85b

voorzang **1** Gij koos, Heer, het land tot het uwe,
hebt de keer voor Jakob gebracht.
Herstel ons dan, God die ons heil zijt,
doorbreek uw afkeer van ons.

allen *refrein*

voorzang **2** Zij ontmoeten elkaar, genade en waarheid,
gerechtigheid en vrede – zij kussen elkaar.
Dan wast waarheid op uit de aarde,
reikt gerechtigheid neer van de hemel.
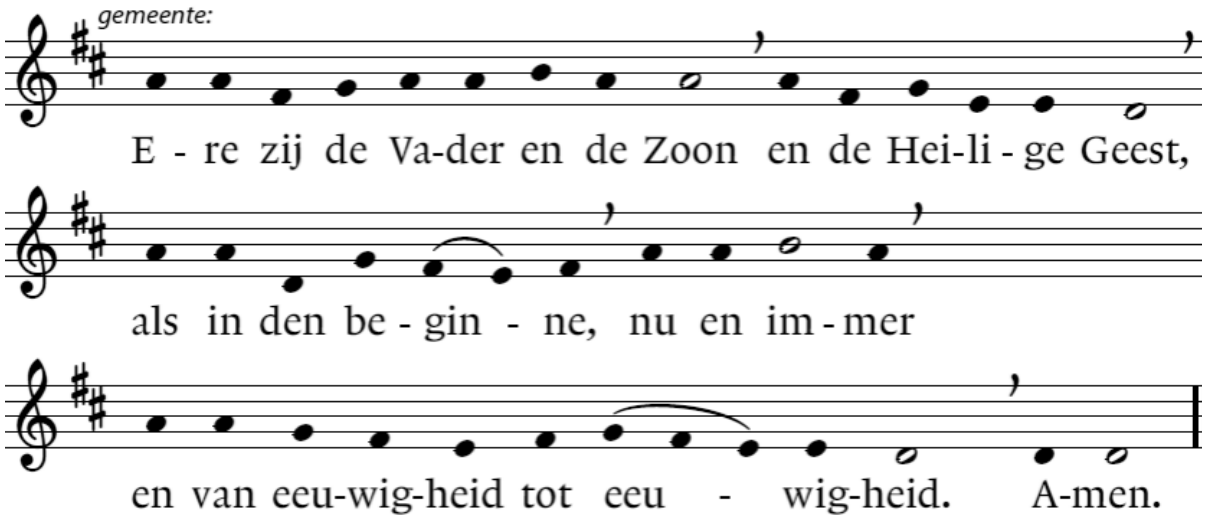
allen *refrein*

voorzang **3** Overvloed geeft de Heer daarenboven:
onze aarde draagt haar gewas.
De gerechtigheid zal voor Hem uitgaan:
reeds begon op de heerbaan haar loop.

allen *refrein*

Liedboek Online

Gloria Patri

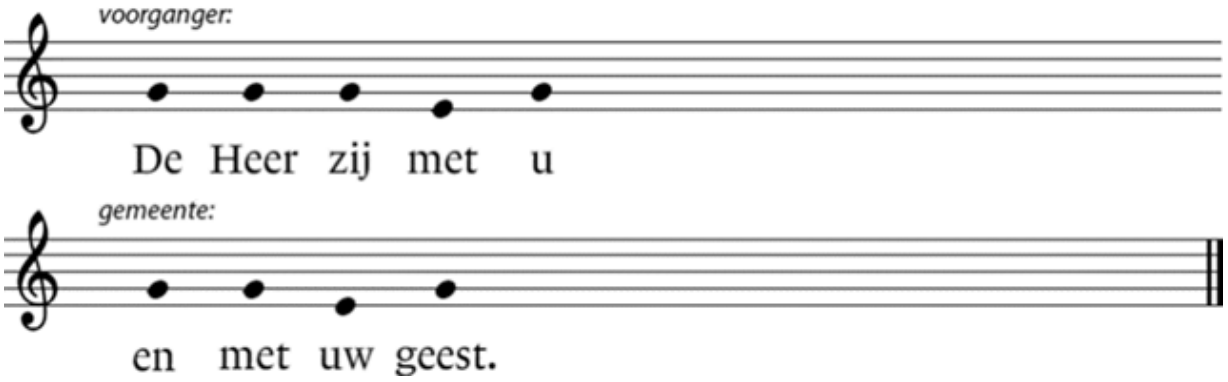
de cantorij zingt:
Kyrie (Roep om ontferming) en Gloria
uit Missa de Sancta Maria Magdalena - Healey Willan

Engels	Nederlands
Kyrie	**Kyrie**
Kyrie eleison	Heer ontferm U
Christe eleison	Christus ontferm U
Kyrie eleison	Heer ontferm U
Gloria	**Gloria**
Glory be to God on high,	Eer aan God in de hoogste hemel
And in earth peace,	en vrede op aarde
Goodwill towards men.	voor de mensen die Hij liefheeft.
We praise thee,	Wij loven U,
We bless thee,	Wij zegenen u,
We worship thee,	Wij aanbidden U,
We glorify thee,	Wij verheerlijken U,
We give thanks to thee for thy great glory,	Wij danken U voor Uw grote glorie,
O Lord God,	O Heer God,
Heavenly King,	Hemelse Koning,
God the Father Almighty.	God de almachtige Vader.
O lord, the only begotten Son Jesu Christ;	O Heer, de eniggeboren Zoon Jezus Christus;

O Lord God, Lamb of God, Son of the Father, That takest away the sins of the world, Have mercy upon us. Thou that takest away the sins of the world, Have mercy upon us. Thou that takest away the sins of the world, Receive our prayer. Thou that sittest at the right hand of God the Father, Have mercy upon us.	O Heer God, Lam van God, Zoon van de Vader, die de zonden van de wereld wegneemt, wees ons genadig. U die de zonden van de wereld wegneemt, wees ons genadig. U die de zonden van de wereld wegneemt, neem ons gebed aan. U die aan de rechterhand van God de Vader zit, wees ons genadig.
For thou only art holy, Thou only art the Lord; Thou only, O Christ, With the Holy Ghost, Art most high in the glory of God the Father. Amen	Want U alleen bent heilig, U alleen bent Heer; Alleen U, o Christus, met de Heilige Geest, bent de allerhoogste in de glorie van God de Vader. Amen

HET WOORD

Groet

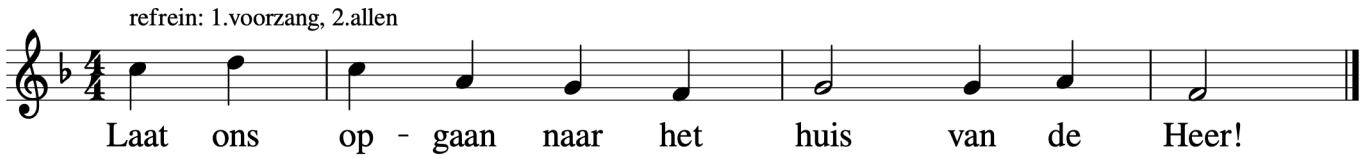

Gebed van de zondag

Lezing uit het Oude Testament: Micha 4: 1-5

L : […] Woord van de Heer.
G : WIJ DANKEN GOD.

Psalm 122 Laat ons opgaan naar het huis des Heren!
tekst Koenraad Ouwens, chant Edwin Edwards

cantorij:
1. Hoe verblijd was ik toen mij gezegd werd:
Laat ons opgaan naar het huis des Heren!
En daar staan nu onze voeten
in uw poorten, Jeruzalem

allen: refrein

cantorij:
2. Jeruzalem, die als een stad gebouwd zijt
en gebracht tot hechte eenheid,
naar u is het dat de stammen opgaan,
de stammen van Hem, de Heer.

allen: refrein

cantorij:
3. Dit is voor Israël voorschrift
dat zij loven de Naam des Heren.
Daar zijn de zetels gesteld ten gerichte,
de zetels van het huis van David.

allen: refrein

cantorij:

4. Bidt voor Jeruzalems welzijn,
om voorspoed voor wie u beminnen:
binnen uw veste zij vrede,
rust in uw burchten.

allen: refrein

cantorij:

5. Om mijn broeders, om hen die mij na zijn,
laat mij zeggen: ‘U zij vrede!’
Om het huis van de Heer die onze God is
wil ik voor u om ’t goede vragen.

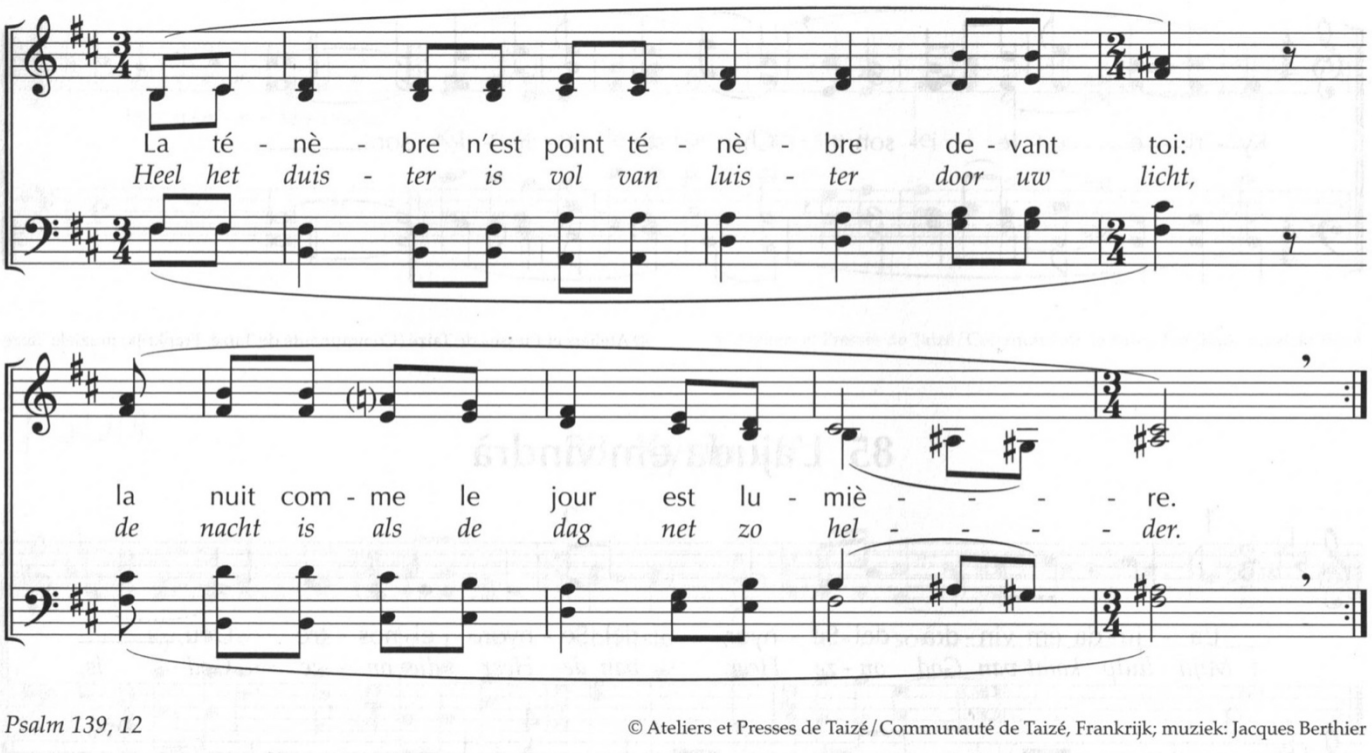
allen: refrein

Lezing uit de Apostolische brieven: 1 Tessalonicenzen 5,1-6

L : […] Woord van de Heer.
G : WIJ DANKEN GOD.

Psalm 139d

De cantorij begint en zingt in het Frans de tekst. Na een keer voorzang valt de gemeente in en zingt naar keuze in het Frans of in het Nederlands. We zingen het lied verschillende malen, als een litanie.

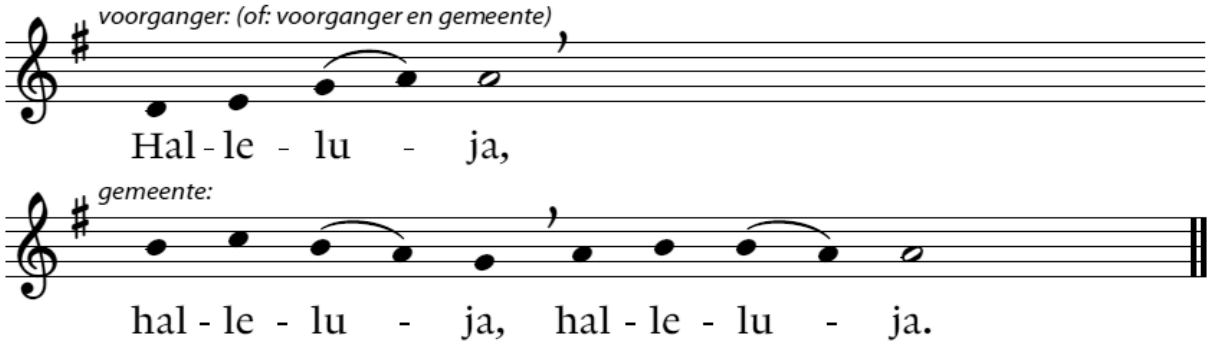

Psalm 139, 12

© Ateliers et Presses de Taizé/Communauté de Taizé, Frankrijk; muziek: Jacques Berthier

Lezing uit het Evangelie *(Gemeente gaat staan)*

V: 'Halleluja. Voor wie Hem eren is zijn hulp nabij: zijn glorie komt wonen in ons land. Halleluja.' *(Psalm 85, 10)*
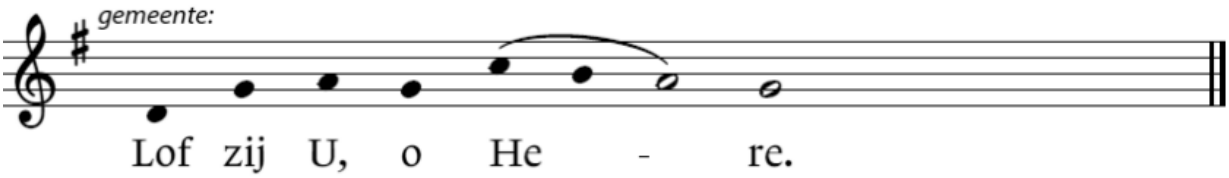

V: 'Lezing uit het Evangelie naar Lucas, hoofdstuk 17, de verzen 20 tot en met 30.'

[*lezing van het Evangelie*].

‘In de woorden uit de Schrift horen wij de stem van de levende God.’

Acclamatie *(Gemeente blijft staan)*

(Gemeente gaat zitten)

Verkondiging

ANTWOORD

de cantorij zingt:
Credo
uit Missa de Sancta Maria Magdalena - Healey Willan

Engels	**Nederlands**
I believe in one God, the Father Almighty, maker of heaven and earth, and of all things visible and invisible: And in one Lord Jesus Christ, the only-begotten Son of God, begotten of his Father before all worlds, God of Gods, Light of Light, Very God of very God, begotten, not made, being of one substance with the Father, by whom all things were made:	Wij geloven in één God, de almachtige Vader, Maker van hemel en aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen. En in één Heer Jezus Christus, de eniggeboren Zoon van God, uit de Vader geboren voor alle eeuwen, licht uit licht, waarachtig God uit waarachtig God, geboren, niet gemaakt, één van wezen met de Vader: door wie alle dingen geworden zijn;

who for us men and for our salvation
came down from heaven.
And was incarnate by the Holy Ghost
of the Virgin Mary, and was made man,
and was crucified also for us under Pontius Pilate.
He suffered and was buried,
and the third day he rose again according to the Scriptures,
and ascended into heaven,
and sitteth on the right hand of the Father.
And he shall come again with glory
to judge both the quick and the dead:
whose kingdom shall have no end.

die om ons mensen en om ons behoud is neergedaald uit de hemelen,
en is vleesgeworden uit de Heilige Geest en de maagd Maria,
en is mens geworden;
die voor ons ook is gekruisigd onder Pontius Pilatus,
geleden heeft en begraven is
en op de derde dag is opgestaan naar de Schriften;
is opgevaren naar de hemelen
en zit aan de rechterhand van de Vader,
en die zal wederkomen in heerlijkheid, om te oordelen levenden en doden;
en zijn rijk zal geen einde hebben.

And I believe in the Holy Ghost,
the Lord and giver of life,
who proceedeth from the Father and the Son,
who with the Father and the Son together
is worshipped and glorified,
who spake by the Prophets.

En in de Heilige Geest,
die Heer is en levend maakt,
die voortkomt uit de Vader [en de Zoon],
die samen met de Vader en de Zoon aanbeden en verheerlijkt wordt,
die gesproken heeft door de profeten;

And I believe one Catholic and Apostolic Church.
I acknowledge one Baptism for the remission of sins.
And I look for the Resurrection of the dead,
and the life of the world to come. Amen.

in één, heilige, katholieke en apostolische kerk;
wij belijden één doop tot vergeving van zonden;
wij verwachten de opstanding der doden
en het leven in de wereld die komt. Amen.

Inzameling van de gaven
De collecte is voor de helft bestemd voor het werk van onze gemeente en de andere helft is voor het werk van de diaconie. Op deze zondag is het diaconale gedeelte bestemd voor het de **Kledingbank in Amstelveen.**

Armoede blijft in Nederland een hardnekkig probleem. Vaak is er sprake van langdurige armoede, soms zelfs van generatie op generatie. Om de armoede te bestrijden steunt de Diaconie diverse projecten in Amsterdam en regio. Bijvoorbeeld de door vrijwilligers gerunde Kledingbank in Amstelveen. De Stichting Kledingbank Amstelland (sinds 1995) heeft als doelstelling om personen en gezinnen die moeten leven van een minimuminkomen gratis te voorzien van goede kleding. De Kledingbank heeft ongeveer 1700 klanten afkomstig uit Amstelveen, Amstelland en Amsterdam. De Kledingbank is er voor minima, waaronder ook vluchtelingen en statushouders. Vandaag collecteren we hiervoor.
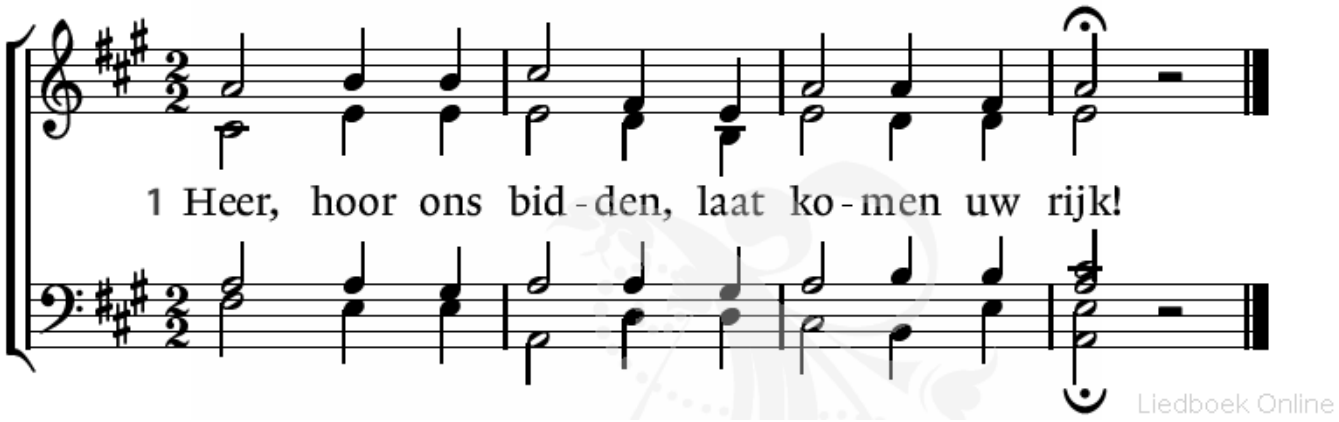
Naast contant kunt ook digitaal een bijdrage geven voor de collecte. U kunt de QR-code scannen die hiernaast is weergegeven, of een gift overmaken naar NL45ABNA0543629945 t.n.v. College van Kerkrentmeesters ELG Amsterdam.

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw gift.

Muziek tijdens de collecte
Florence Price: To a White Rose

Gebed over de gaven ✝

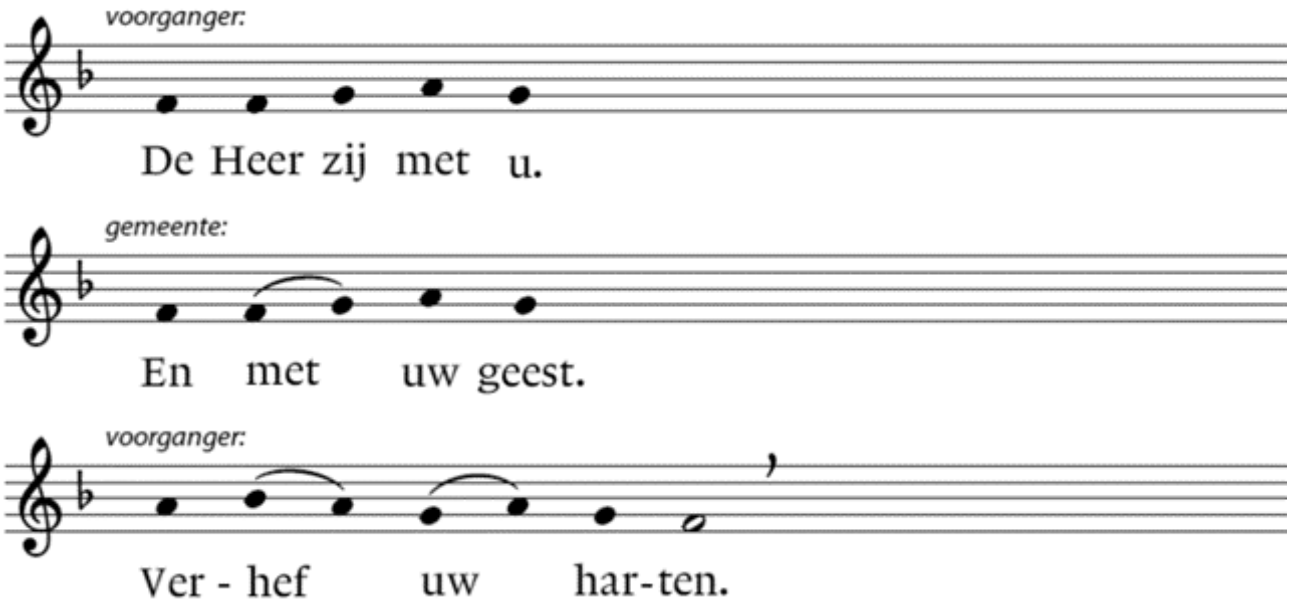
Dankgebed, voorbeden en Stil gebed
Elke voorbede eindigt met de woorden 'zo bidden wij…'. Dan antwoordt de gemeente met acclamatie 368j

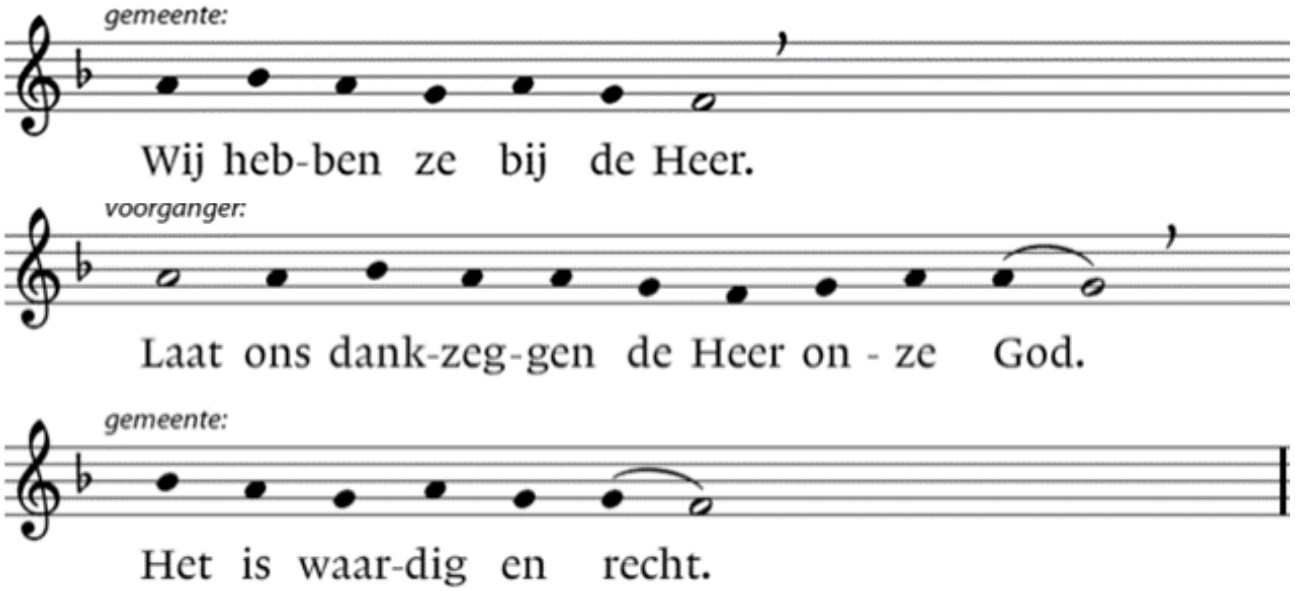

Viering van gemeenschap (communio) rondom de tafel van de HEER

In onze gemeenschap verstaan wij de uitnodiging om aan de maaltijd deel te nemen als een uitnodiging die door de Heer zelf wordt uitgesproken, en eenieder, die deze uitnodiging aan wil nemen is van harte welkom bij de viering van de maaltijd rondom de tafel van de Heer. Als één gemeenschap van door Christus genodigden, over alle grenzen van kerken of tradities of lidmaatschappen heen delen wij brood en wijn met elkaar.

Inleiding op de viering van de tafel *(gemeente gaat staan)*

(gemeente gaat zitten)

Gezongen Lofprijzing

de cantorij zingt:
Sanctus en Benedictus
uit Missa de Sancta Maria Magdalena – Healey Willan

Engels	**Nederlands**
Holy, holy, holy Lord God of hosts, heaven and earth are full of thy glory: Glory be to thee, O Lord most High. Amen	Heilig, heilig, heilig Heer, God der heerscharen, de hemel en de aarde zijn vervuld van Uw heerlijkheid: Glorie zij u, O Allerhoogste Heer. Amen
Blessed is he that cometh in the name of the Lord, Hosanna in the highest.	Gezegend is hij die komt in de naam van de Heer, Hosanna in de hoogste hemel.
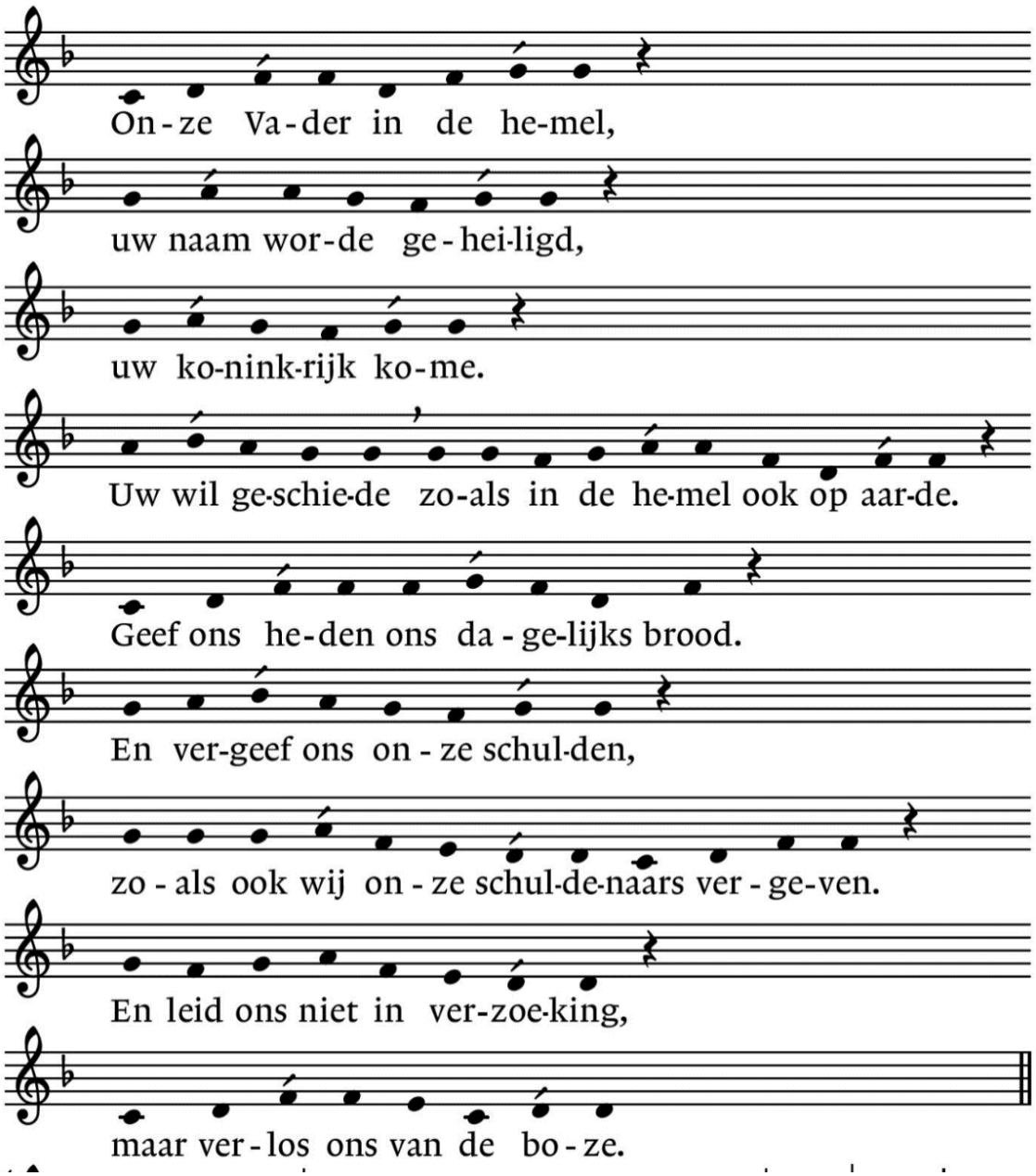
Gesproken tafelgebed
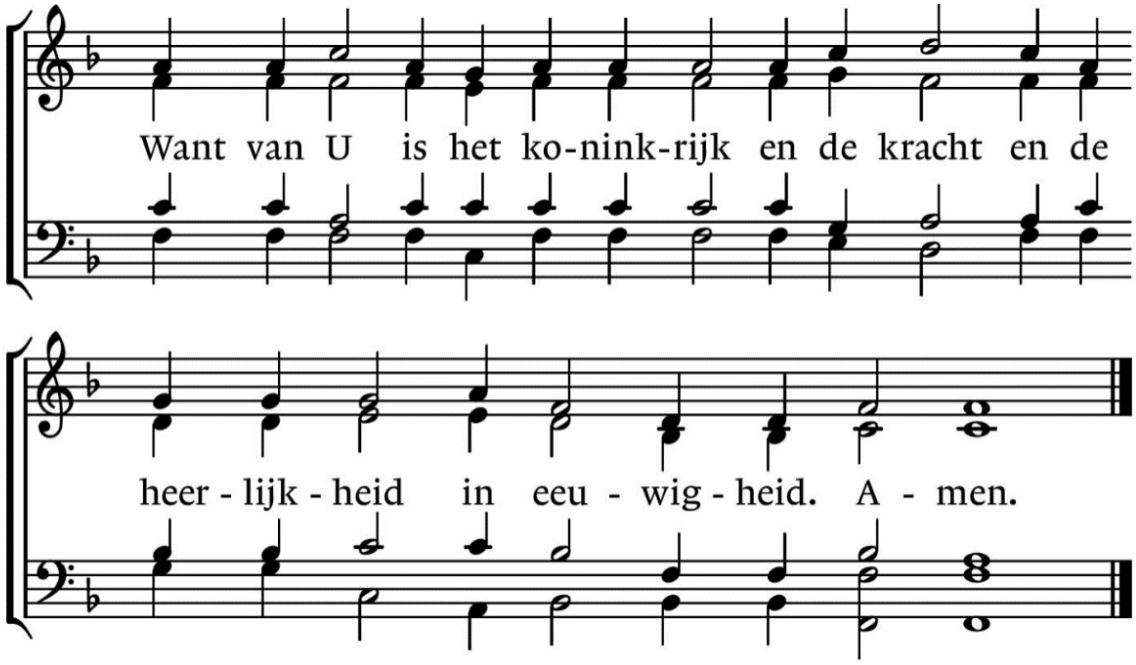
V: *[…]*
‘Doe dit, zo vaak als u die drinkt,
tot mijn gedachtenis.’

Allen: ZIJN DOOD GEDENKEN WIJ,
ZIJN OPSTANDING BELIJDEN WIJ,
ZIJN TOEKOMST VERWACHTEN WIJ.
MARANATHA.

Vervolg tafelgebed

Gezongen Onze Vader 369b

muziek Willem Vogel

de cantorij zingt:

Agnus Dei

uit Missa de Sancta Maria Magdalena – Healy Willan

Engels	**Nederlands**
O Lamb of God, that takest away the sins of the world, have mercy upon us.	O Lam van God, die de zonden van de wereld wegneemt, Wees ons genadig.
O Lamb of God, that takest away the sins of the world, have mercy upon us.	O Lam van God, die de zonden van de wereld wegneemt, Wees ons genadig.
O Lamb of God, that takest away the sins of the world, grant us thy peace.	O Lam van God, die de zonden van de wereld wegneemt, Schenk ons Uw vrede.

Vredegroet

V: ‘De vrede van de Heer zij met u allen.’
G: AMEN
V: ‘Laten wij ook elkaar ‘DE VREDE VAN CHRISTUS’ toewensen.’

Communio / Delen van Brood en Wijn

in de Gemeenschap met alle Heiligen.

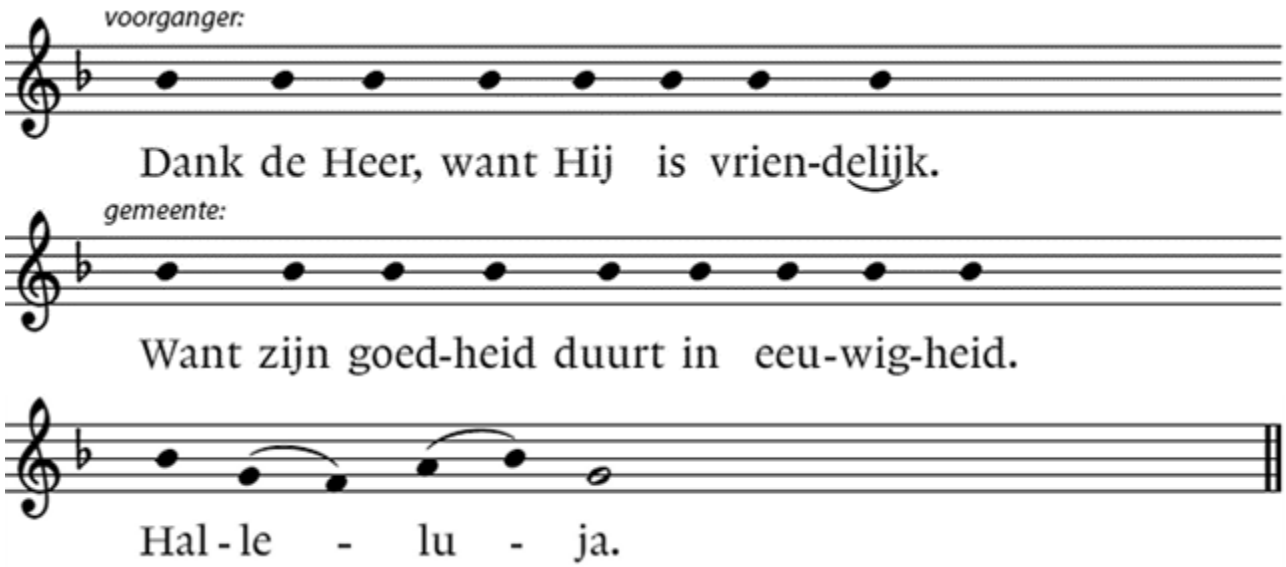
Als eerste komen de mensen achter in de kerk naar voren. De voorganger deelt de ouwels uit. Wilt u het aan de voorganger aangeven als u een glutenvrije ouwel wilt ontvangen?
De wijn kunt u tot u nemen door uit de kelk te drinken of door de ouwel in de kelk met wijn te dopen. Voor wie liever geen gebruik maakt van de grote beker zijn er ook kleine bekertjes met wijn beschikbaar. Daarnaast zijn staan er op het witte servet bekertjes met druivensap (alcoholvrij).

Na het ontvangen van brood en wijn graag via de linkerzijkant en de achterzijde teruglopen naar uw zitplaats.

Muziek tijdens de Communio
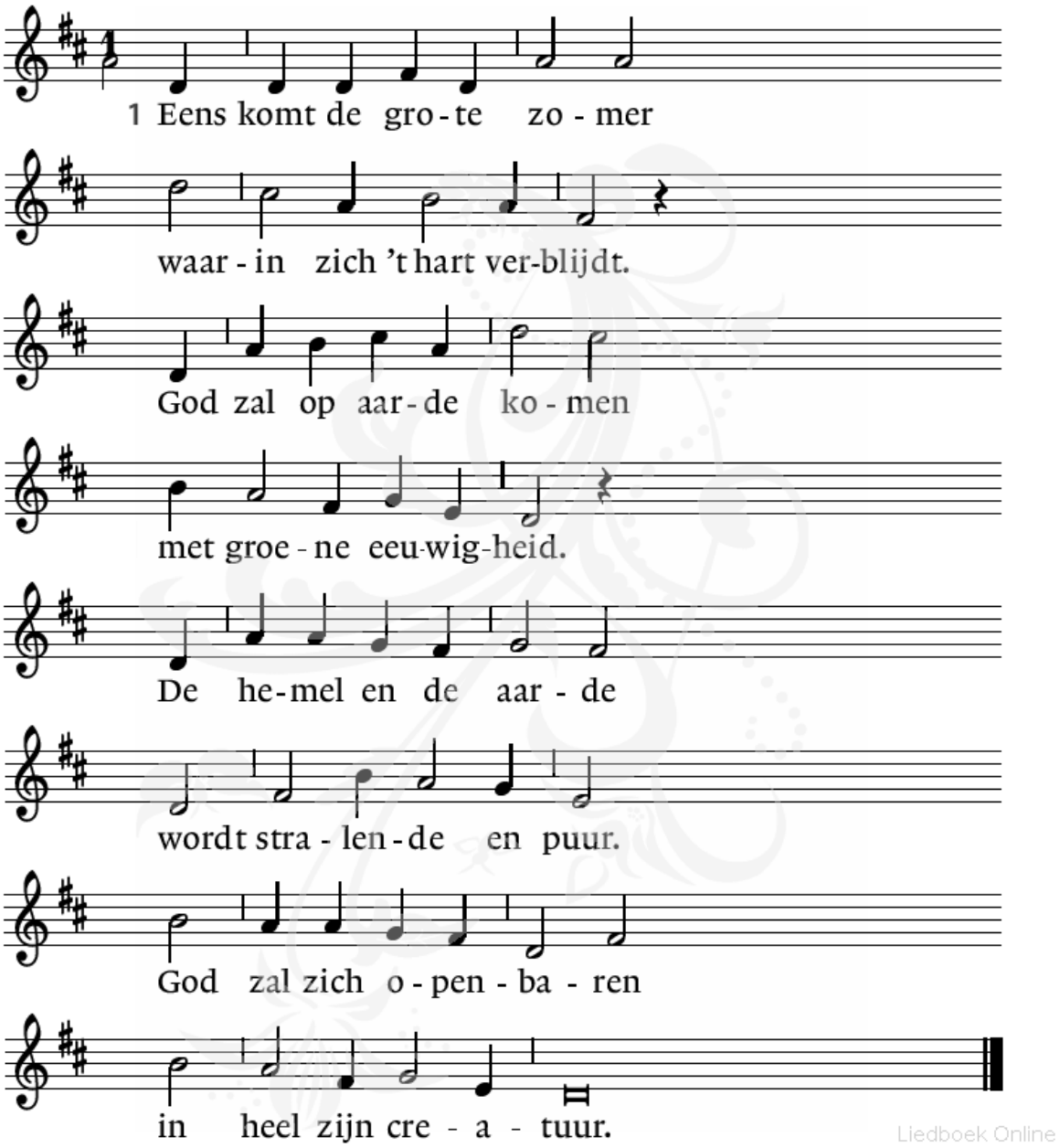
Johann Sebastian Bach: Praeludium et Fuga in gis (BWV 863)

Dankgebed

V : [*gesproken dankgebed*]
G : **Amen**

Slotlied 747: 1, 2, 3 en 7 *(gemeente gaat staan)*

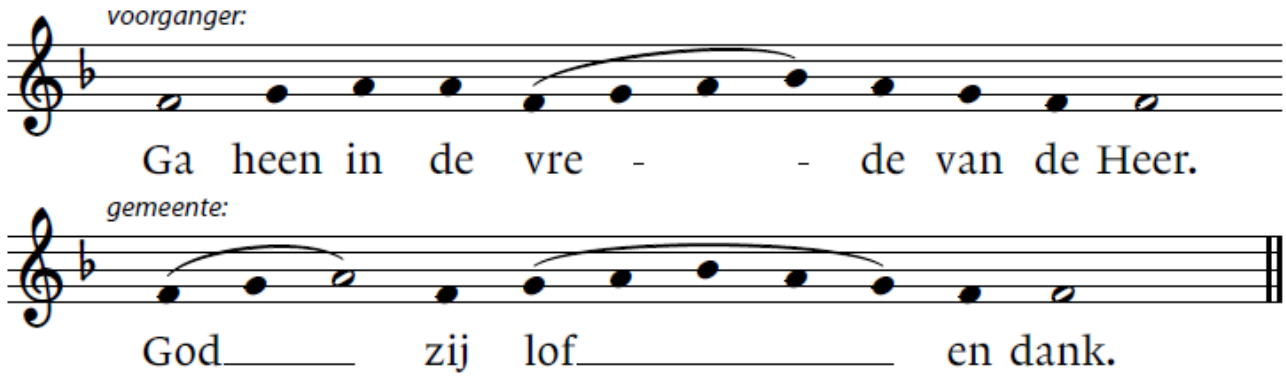
2. Geen woord kan het bereiken,
het is aan niets gelijk,
met niets te vergelijken
dat schone koninkrijk.
Als God zich openbaren
zal op de jongste dag
dan zullen wij ervaren
wat Hij met ons vermag.

3. Dan zien wij met verblijden
Hem die ons hart beleed,
de Heer die door zijn lijden
de hemel opendeed
en alle patriarchen
met de profeten saam,
apostelen, martelaren,
verlosten in zijn naam.

7. Dan zijn wij aangezeten
in Gods verheven zaal,
en zullen met Hem eten
het eeuwig avondmaal.
Dan schenkt de boom des levens
ons vrucht in overvloed,
en van de stroom des levens
drinken wij daar met God.

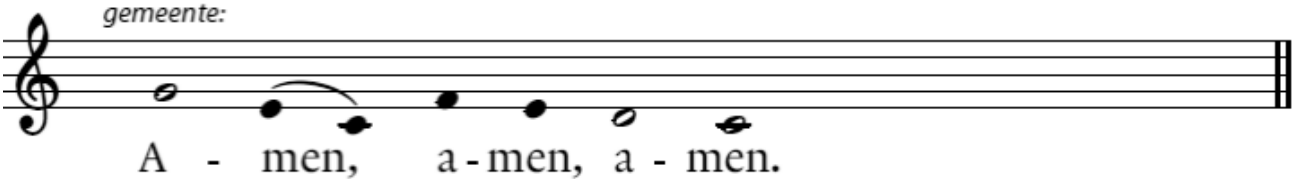
tekst Johann Walter – 'Herzlicht tut mich erfreuen'
vertaling J. W. Schulte Nordholt; *melodie* Wittenberg 1545/1552

DISMISSIO *(heenzending)*

ZEGEN

V: (zegen) ✞

Muziek *(gemeente gaat zitten)*
Felix Mendelssohn: Allegro maestoso uit Sonate V

Wij vragen u om tijdens het musiceren aan het einde van de viering op uw plaats te **blijven zitten**.

Na afloop van de viering bent u van harte welkom in de Tetterodezaal (rechtsachter in de kerk) voor een kopje koffie of thee.

Wilt u reageren op de inhoud van deze viering? Ik stel uw gedachten zeer op prijs. U kunt reageren via e-mail: andrevanderstoel@luthersamsterdam.nl

Wilt u op de hoogte blijven van actuele gebeurtenissen, activiteiten of ander nieuws uit onze gemeenschap? Via communicatie@luthersamsterdam.nl kunt u zich aanmelden voor de wekelijkse digitale Nieuwsbrief van de Oude Lutherse Kerk.

Namen noemen op Eeuwigheidzondag

Op 22 november vieren wij samen Eeuwigheidszondag, de laatste zondag van het kerkelijke jaar. Op deze zondag gedenken wij als gemeenschap onze overleden dierbaren. In de viering noemen wij hardop de namen van hen die het afgelopen jaar overleden zijn, zowel gemeenteleden als dierbaren van gemeenteleden. Daarnaast is er gelegenheid om een kaarsje aan te steken voor iedere dierbare die we missen, korter of langer geleden.

Wilt u een dierbare die het afgelopen jaar is overleden met name laten noemen? Geef dit dan door aan ds. André van der Stoel.

Vieringen in de Lutherse Kerk op het Spui
10.30 uur

15 november **Tweede zondag van de Voleinding**
dr. Nienke Vos

22 november **Eeuwigheidszondag: gedenken overledenen**
ds. André van der Stoel
m.m.v. Suzanne Huynen, viool

29 november **1e zondag van Advent**
ds. Sietse van Kammen, Haarlem
Gemeentegesprek na de viering
m.m.v interimpredikant ds. Pieter van Winden

6 december **2e zondag van Advent**
ds. André van der Stoel

13 december **3e zondag van Advent, viering Heilig Avondmaal**
ds. André van der Stoel
m.m.v. Uri Eugenio, dans
In de Ronde Lutherse Kerk, Kattengat 2

20 december **4e zondag van Advent**
ds. Andreas Wöhle
m.m.v. de cantorij

Nieuwe leden Brandpuntraad gezocht

De Brandpuntraad bestaat uit een groep gemeenteleden en professionals die maandelijks overlegt over het kerk-zijn in Amsterdam Stad. Zodat de vieringen in de Lutherse Kerk op het Spui, pastorale en diaconale zorg, cursussen, activiteiten en communicatie zo goed mogelijk verlopen. Per 1 januari 2027 zullen enkele leden hun taak of ambt neerleggen. Daarom zoeken we vrouwen en mannen die vanuit hun geloof deze taken van hen willen overnemen.

Wij zoeken mensen die:

- betrokken zijn bij het leven en geloven van onze gemeente
- maandelijks samen kunnen vergaderen over de organisatie van ons gemeenteleven
- verantwoordelijkheid willen nemen voor 1 van de volgende specifieke rollen:

Secretaris:

- Samen met voorzitter en predikant voorbereiden van de vergadering
- Actiepuntenlijst bijhouden tijdens de vergadering
- Opstellen rooster van vieringen in overleg met predikant en gastvoorgangers

Eredienst praktisch:

- Opstellen roosters vrijwilligers in de eredienst (o.a. lectoren, gastvrouwen en -heren, koffiedames en -heren)
- Wekelijkse herinneringsmail sturen aan betrokken bij de eredienst
- Organisatie hand- en spandiensten rondom speciale vieringen (Kerst, Nieuwjaar, Pasen, Pinksteren enz.)

Diaconaat:

- Hart heeft voor kwetsbare mensen in onze kerk en maatschappij
- Helpen het diaconaat in onze gemeenschap vorm te geven: selectie doelen vrije diaconale collecte, diaconale acties (kerstattenties, adventsactie)
- Bijdragen aan de eredienst: diaconale mededelingen en hulp bij het avondmaal
- Als diaken ons Brandpunt wil verbinden met het bredere diaconale werk van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Amsterdam.

Neem voor meer informatie of een verkennend gesprek contact op met Margit Varga, de voorzitter van de Brandpuntraad (margitvarga@luthersamsterdam.nl) of spreek onze predikant André van der Stoel aan na een viering.

Voorganger in deze viering:	**ds. André van der Stoel**
Organist:	**Wim Dijkstra**
Ouderling:	**Joren Reichel**
Diaken:	**Lilian Jangali**
Lector:	**Alan Swanson**
Koster:	**Ernest Akakpo**
Gastvrouwen:	**Gre Nieuwkoop en Hanneke Veenhof**
Koffie en thee:	**Marike Omta en Loes van Veen**

Pastoraat, zorgdragen voor elkaar
Voor persoonlijke gesprekken, geestelijke begeleiding en crisis pastoraat (ernstige ziekte, overlijden, andere crises) kan men direct contact met de predikant of pastoraal werker opnemen:

- ds. André van der Stoel: 06-15598246
  andrevanderstoel@luthersamsterdam.nl
- Barbara Heckel: 06-49370773
  barbaraheckel@luthersamsterdam.nl

Voelt u zich thuis in onze gemeente?
Overweeg dan om vriend, dooplid of belijdend lid van onze gemeente te worden. Zo draagt u verantwoordelijkheid voor ons gemeenteleven, en zijn uw gegevens ook bekend voor ons gemeenteblad en officiële brieven.

Wilt u zichzelf registreren als lid of heeft u vragen: neem dan even contact op met ons Kerkelijk Service Bureau:
algemenezaken@luthersamsterdam.nl of 020-6231572

De volgende viering in de Lutherse Kerk op het Spui is op zondag 15 november om 10.30 uur. In deze viering van Woord en Gebed zal dr. Nienke Vos voorgaan.

Onderzoek alles en bewaar het goede!
www.luthersamsterdam.nl